

Viajes y bendiciones

Rashi

(1) וְאָפֵשֶׁף לְגוֹי גָדוֹל. לפי שהדרך גורמת לשלשה דברים, ממעטת פריה ורביה וממעטת את הממון וממעטת את השם, לכך הזקק לשלש ברכות הללו, שהבטיחו על הבנים ועל הממון ועל השם: וְאָבְרַכְךָ. במקוון, בראשית רבה (לט:יא): והיה ברכה. הברכות נתונות בידי, עד עכשוו היו בידי, ברכת לאדם ונתן, ומעכשו אתה תברך את אשר תחפוץ. (ב"ר שם). דבר אחר: "וְאָפֵשֶׁף לְגוֹי גָדוֹל" זה שאומרים "אלהי אברהם". "וְאָבְרַכְךָ" זה שאומרים "אלהי יצחק". "וְאָגְדְּלָה שְׁמֶךָ" זה שאומרים "אלהי יעקב". יכול יהיו חותמין בכלן, תלמוד לומר "והיה ברכה", בך חותמין ולא בהם (פסחים ק"ז ע"ב): מארצה. והלא כבר יצא משם עם אביו ובה עד חרו, אלא כך אמר לו, התרחק עוד משם וצא מבית אביך: אֲשֶׁר אֶרְאֶה. לא גלה לו הארץ מיד, כדי לחבבה בעיניו ולתת לו שכר על כל דבור ודבור. פיוצא בו: "את בנך את יחידך אשר אהבת את יצחק" (להלן כ"ב), פיוצא בו "על אחד ההרים אשר אומר אליך" (שם), וכיוצא בו "וקרא אליה את הקריאה אשר אנכי דובר אליך" (יונה ג:ב; ב"ר שם ט): (3) וְנִבְרַכְוּ בְךָ. יש אגדות רבות, וזהו פשוטו, אדם אומר לבנו תהא פאברהם, וכן כל "וְנִבְרַכְוּ בְךָ" שבמקרא, וזה מוכיח, "בך יברך ישראל לאמר ושימך אלהים פאפרים וכמנשה" (לקמן מח:כ): (5) אֲשֶׁר עָשׂוּ בְחָרְוֹ. שהכניסו תחת כנפי השכינה. אברהם מגיר את האנשים ושרה מגירת הנשים, ומעלה עליהם הפתוב פאלו עשאו, (לכן כתיב "אשר עשו") (ב"ר שם יד; פד:ד; סנהדרין צט ע"ב). ופשוטו של מקרא, עבדים ושפחות שקנו להם כמו "עשה את כל הכבוד הזה" (לקמן לא:א), "וישראל עושה חיל" (במדבר כד:יח) לשון קונה וכונס: (10) רָעַב בְּאֶרֶץ. באותה הארץ לבדה, לנסותו אם ירהר אחר דבריו של הקדוש ברוך הוא, שאמר לו ללכת אל ארץ פנעו ועכשו משיאו לצאת ממנה (תנחומא ה):

Bereshit 12.1-13

1 וַיֹּאמֶר ד' אֶל-אַבְרָם לְךָ-לֶךְ מֵאֶרֶץ וּמְמוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֶרְאֶה: 2 וְאָפֵשֶׁף לְגוֹי גָדוֹל וְאָבְרַכְךָ וְאָגְדְּלָה שְׁמֶךָ וְהָיָה בְרָכָה: 3 וְאָבְרַכְךָ מִבְּרַכְיֶיךָ וּמִקְלָלֶיךָ אֲאֹר וְנִבְרַכְוּ בְךָ כָּל מִשְׁפָּחוֹת הָאָדָמָה: 4 וַיֵּלֶךְ אַבְרָם פֶּאֶשֶׁר דִּבֶּר אֱלֹהֵי ד' וַיֵּלֶךְ אֹתוֹ לוֹט וְאַבְרָם בֶּן-חַמֶּשׁ שָׁנִים וְשִׁבְעִים שָׁנָה בְּצֵאתוֹ מִחָרָן: 5 וַיִּקַּח אַבְרָם אֶת-שָׂרִי אִשְׁתּוֹ וְאֶת-לוֹט בֶּן-אָחִיו וְאֶת-כָּל-רְכוּשָׁם אֲשֶׁר רָכְשׁוּ וְאֶת-הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר-עָשׂוּ בְּחָרָן וַיֵּצְאוּ לְלֶכֶת אֶרְצָה פְּנֵעַן וַיָּבֹאוּ אֶרְצָה כְּנָעַן: 6 וַיַּעֲבֹר אַבְרָם בְּאֶרֶץ עַד מְקוֹם שְׁכֵם עַד אֵילֹן מוֹרְהָ וְהַכְּנַעֲנִי אָז בְּאֶרֶץ: 7 וַיֵּרָא ד' אֶל-אַבְרָם וַיֹּאמֶר לְזַרְעֶךָ אֲתָן אֶת-הָאָרֶץ הַזֹּאת וַיְבִין שָׁם מִזִּבְחַ לַד' הַנִּרְאָה אֵלָיו: 8 וַיַּעֲתֵק מִשָּׁם הַהִרָה מְקַדָּם לְבֵית-אֵל וַיֵּט אֹהֶלָה בֵּית-אֵל מִיָּם וְהָעֵי מְקַדָּם וַיְבִין-שָׁם מִזִּבְחַ לַד' וַיִּקְרָא בְּשֵׁם ד': 9 וַיִּסַּע אַבְרָם הָלוֹךְ וְנִסּוּעַ הַנֶּגְבָה: 10 וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ וַיֵּרֶד אַבְרָם מִצְרַיִמָה לְגֹר שָׁם כִּי-כָבֵד הָרָעַב בְּאֶרֶץ: 11 וַיְהִי פֶּאֶשֶׁר הִקְרִיב לְבֹא מִצְרַיִמָה וַיֹּאמֶר אֶל-שָׂרִי אִשְׁתּוֹ הִנֵּה-נָא יִדְעֵתִי כִּי אִשָּׁה יִפְתַּמְרָאָה אֹתָ: 12 וְהָיָה כִּי-יִרְאֹו אֹתְךָ הַמִּצְרַיִם וְאָמְרוּ אִשְׁתּוֹ זֹאת וְהִרְגוּ אֹתִי וְאַתָּה יִחִי: 13 אָמְרִי-נָא אַחֲתִי אֵת לְמַעַן יִיטְבְּ-לִי בְּעַבְדוֹךָ וְחִיתָה נַפְשִׁי בְּגִלְלֶיךָ:

Rambán

הנה אברהם ירד למצרים מפני הרעב לגור שם להחיות נפשו בימי הבצורת, והמצרים עשקו אותו חנם לקחת את אשתו, והקב"ה נקם נקמתם בנגעים גדולים, והוציאו משם במקנה בכסף ובוזהב, וגם ציווה עליו פרעה אנשים לשלחם: ורמוז אליו כי בניו ירדו מצרים מפני הרעב לגור שם בארץ, והמצרים ירעו להם וייקחו מהם הנשים כאשר אמר (שמות א כב): וכל הבת תחיון, והקב"ה ינקום נקמתם בנגעים גדולים עד שיוציאם בכסף וזהב וצאן ובקר מקנה כבד מאוד, והחזיקו בהם לשלחם מן הארץ. לא נפל דבר מכל מאורע האב שלא יהיה בבנים. ודע כי אברהם אבינו חטא חטא גדול בשגגה שהביא אשתו הצדקת במכשול עוון מפני פחדו פן יהרגוהו, והיה לו לבטוח בשם שיציל אותו ואת אשתו ואת כל אשר לו, כי יש באלוהים כוח לעזור ולהציל. גם יציאתו מן הארץ, שנצטווה עליה בתחילה, מפני הרעב, עוון אשר חטא, כי האלוהים ברעב יפדנו ממות. ועל המעשה הזה נגזר על זרעו הגלות בארץ מצרים ביד פרעה. במקום המשפט שמה הרשע והחטא

Traducción Rabino Marcos Ederly z"l

1. Dijo Adonai a Abram: Vete de tu país y de tu lugar natal y de la casa de tu padre, a a tierra que habré de mostrarte. 2. Y te haré un pueblo grande, te bendeciré y egrandeceré tu nombre y sé bendición. 3. Bendeciré a los que te bendigan y al que te maldiga, maldeciré y serán bendecidas por tu causa todas las familias de la tierra. 4. Encaminóse pues Abram, tal como le dijo Adonai, y partió con él Lot. Y Abram era de edad de setenta y cinco años, al salir de Harán. 5. Tomó Abram a Sarai su mujer y a Lot - el hijo de su hermano - y todos sus bienes que habían adquirido, así como las almas que hicieron en Harán. Partieron para dirigirse a la tierra de Quenahan y llegaron hasta la tierra de Quenahan. 6. Se internó Abram en la tierra hasta el emplazamiento de Shejem, hasta la encina de Moréh. Y a la sazón los Quenahanim estaban en la tierra. 7. Y se reveló Adonai a Abram y dijo: "A tu descendencia daré esta tierra." Y erigió allí un altar para Adonai, revelado a él. 8. Se desplazó desde allí hacia las montañas - al oriente de Bet-El - y tendió allí su tienda; Bet-El al occidente y el Hai al oriente. Y erigió allí un altar para Adonai y proclamó el nombre de Adonai. 9. Partió Abram, marchando y desplazándose hacia el Neguev (Sur). 10. Sobrevino hambre en el país y descendió Abram a Egipto, para peregrinar allí, pues arreciaba el hambre en el país. 11. Ocurrió que cuando se acercaba la llegada a Egipto él dijo a Sarai, su mujer: He aquí ahora, yo sé que mujer de hermoso semblante eres. 12. Ocurrirá que cuando te vean los egipcios, pensarán: Esta es su mujer y me matarán a mí ya tí te dejarán vivir. 13. Di - te ruego - que eres mi hermana, para que sea bien para mí - por tu causa - y permaneceré con vida gracias a tí.